

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 31 и член 64 став 1 точка 22 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 3/2002, 51/2003, 85/2003, 40/2004, 61/2005 и 129/2006) и член 103 од Законот за банките („Службен весник на РМ“ бр. 67/2007), Советот на Народна банка на Република Македонија донесе

ОДЛУКА

**за сметководствениот и регулаторниот третман на преземените средства врз основа на
ненаплатени побарувања
(„Службен весник на РМ“ бр. 79/2007)**

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Со оваа Одлука се пропишува методологијата за сметководствениот и регулаторниот третман на преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања.

2. Во смисла на оваа Одлука, под преземени средства се подразбираат сите материјални средства (имот во земјиште, згради, опрема и слично) и други вредности кои се преземени врз основа на ненаплатени побарувања, со исклучок на преземените хартии од вредност и удели.

3. Одредено средство се смета за преземено во моментот на стекнување правен основ за запишување на сопственоста, кој се смета како датум на преземање на средството.

Во период од три месеци по датумот на преземање на средството, надлежен орган на банката, согласно со интерните акти на банката, треба да донесе одлука за продажба и план за продажба на преземеното средство кој ги содржи најмалку следните елементи: продажна цена, дозволено отстапување од продажната цена, начин на продажба и период за реализирање на продажбата, како и да предвиди активности за наоѓање купувач.

4. Управниот одбор на банката е должен до Надзорниот одбор да доставува извештаи за износот и видот на преземените средства, преземените активности за нивна продажба и статусот на реализирање на плановите за продажба и/или промените во плановите за продажба на преземените средства, како и за износот на продадените преземени средства, најмалку на квартална основа.

II. ПОЧЕТНО ПРИЗНАВАЊЕ НА ПРЕЗЕМЕНИТЕ СРЕДСТВА

5. На датумот на преземање, преземеното средство се признава во билансите на банката по почетната сметководствена вредност.

Почетната сметководствена вредност е помалиот износ од проценетата вредност, намалена за очекуваните трошоци за продажба кои ќе паднат на товар на банката и набавната вредност на преземеното средство.

Проценетата вредност се определува од страна на овластен проценител. Банката е должна да обезбеди проценка на преземеното средство на датумот на преземање на средството.

По исклучок на став 3 од оваа точка, за преземени средства чија вредност е помала од 1.000.000 денари, проценетата вредност може да биде определена и од друго лице овластено со закон.

Трошоците за продажба се трошоци кои се директно поврзани со продажбата, како на пример нотарски трошоци, даноци и слично.

Набавната вредност е вредноста наведена во актот донесен од страна на надлежен орган од кој произлегува правниот основ за стекнување право на сопственост.

6. Во случај кога проценетата вредност на преземеното средство е помала од набавната вредност, банката е должна да прикаже загуба за оштетување во билансот на успех, во висина на разликата помеѓу двете вредности.

III. ПОСЛЕДОВАТЕЛНО МЕРЕЊЕ НА ПРЕЗЕМЕНИТЕ СРЕДСТВА

7. Најмалку еднаш во период од дванаесет месеци, банката е должна да обезбеди проценка на вредноста на преземеното средство извршена од страна на тројца овластени проценители, од кои најмалку двајца се надворешни проценители кои не се вработени во банката.

За потребите на последователно мерење на преземените средства, како проценета вредност се смета износот на најниската проценка извршена согласно со став 1 од оваа точка.

По исклучок на став 1 од оваа точка, банката може да обезбеди проценка на вредноста на преземеното средство од само еден овластен проценител, доколку почетната сметководствена вредност на преземеното средство намалена за вкупниот износ на загуба за оштетување, не надминува 2.000.000 денари.

8. Доколку согласно со извршената проценка од точка 7 од оваа Одлука, проценетата вредност намалена за трошоците за продажба е пониска од износот на почетната сметководствена вредност намалена за вкупниот износ на загуба за оштетување, банката е должна во билансот на успех да признае дополнителен износ на загуба за оштетување, до износот на проценетата вредност.

Во периодот помеѓу две проценки на вредноста на преземеното средство, согласно со член 7 од оваа Одлука, банката ќе признае во билансот на успех дополнителен износ на загуба за оштетување до износот на објавената намалена продажна цена на преземеното средство.

Доколку согласно со извршената проценка од точка 7 од оваа Одлука, проценетата вредност намалена за трошоците за продажба е повисока од износот на почетната сметководствена вредност намалена за вкупниот износ на загуба за оштетување, банката не смее да ја признае оваа разлика во билансот на успех.

9. Доколку банката не успее да го продаде преземеното средство во период од 5 години по датумот на преземање, должна е да изврши целосен отпис на тоа средство, односно неговата вредност да ја сведе на нула.

IV. МЕРЕЊЕ НА ЗАТЕКНАТИТЕ ПРЕЗЕМЕНИ СРЕДСТВА

10. Со влегувањето во сила на оваа Одлука, банката е должна за затекнатите преземени средства да обезбеди проценка на вредноста на преземеното средство, согласно со точка 7 од оваа Одлука, во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на оваа Одлука.

Понискиот износ помеѓу проценетата вредност на преземеното средство и вредноста по која е евидентирано преземеното средство до датумот на влегување во сила на оваа Одлука, ја претставува почетната сметководствена вредност на затекнатите преземени средства.

Доколку проценетата вредност е пониска од вредноста по која е евидентирано преземеното средство до датумот на влегување во сила на оваа Одлука, банката е должна во билансот на успех да признае загуба за оштетување до износот на проценетата вредност.

11. Банката е должна да врши последователно мерење на затекнатите преземени средства согласно со глава III од оваа Одлука, при што како датум на преземање на затекнатите средства се смета датумот на влегување во сила на оваа Одлука.

V. РЕГУЛАТОРЕН ТРЕТМАН

12. При утврдување на лимитите од член 78 од Законот за банките, се зема предвид нето-вредноста на преземените средства.

Нето-вредноста на преземеното средство ја претставува почетната сметководствена вредност, намалена за вкупниот износ на загуба за оштетување.

VI. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

13. Народна банка на Република Македонија може да пропише Упатство за спроведување на оваа Одлука.

14. Одредбите од оваа Одлука што се однесуваат на банките се применуваат и на штедилниците во Република Македонија.

15. Оваа Одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, кога ќе престане да важи Одлуката за методологијата за издвојување посебна резерва за потенцијални загуби од преземени средства по основ на ненаплатени побарувања („Службен весник на РМ“ бр. 80/2006).

О.бр.02-15/VI-1/2007
20 јуни 2007 година
Скопје

м-р Петар Гошев
гувернер
Претседател
на Советот на Народна банка
на Република Македонија